

Hátrányos helyzetből — egyetemre

Dr. Hegyi András egyetemi adjunktus, a bölcsészkarok FEB-elnöke emléklapot adott át

Tíz éve az egész országra kiterjedő szerveztségben dolgoznak egyetemi hallgatók és oktatók azért, hogy a tényleges fizikai munkát végzők tehetséges gyermekei megfelelő arányban kerüljenek be az egyetemre. A fontos társadalompolitikai célok — a demokratizmus kiterjesztése és a társadalmi mobilitás — segítése érdekében a hatvanas években kialakult spontán hallgatói mozgalom máig sem veszítette el mozgalomjellegét, példászerű munkakapcsolatban tevékenykednek benne oktatók és diákok. Ez utóbbiaknak a Felvételeket Előkészítő Bizottságok megfelelő terepet jelentenek az értelmiség létre való felkészülésben.

Mindezek a tények szóba kerültek a jubileum alkalmából Szegeden, a KISZ-iskolában tegnap megrendezett „bölcsésztalálkózón.” Az ünnepségen az ország valamennyi bölcsész tudományi karának képviselői ott voltak, s meghívták a „nemze-

déki találkozóra” mindazokat a hajdani bölcsészhallgatókat, akik egyetemi éveik alatt a legtöbbet tették a középiskolákban művelődési (és anyagi) hátránnyal indulók esélyeik növeléséért. Dr. Serfőző Lajos tanszékvezető egyetemi tanár, a szegedi kar dékánja személyes emlékeit is idézte és történeti áttekintést adott a mozgalom fejlődéséről, céljairól, eredményeiről. Kozma József, a JATE KISZ-bizottságának titkára a fiatalok értelmes, hasznos, társadalompolitikai célokért való mozgósításának lehetőségét és bizonyítékait láttatta.

A szegedi ünnepségen emléklapokat és okleveleket kaptak jó munkájukért a bölcsészkarok oktatói, volt és jelenlegi hallgatói, összesen 42-en. A jubileumra kiírt országos pályázaton (a felvételi előkészítésben használatos segédanyagok elkészítéséért) szegediek nyerték a fődíjat: első díjat dr. Albert Sándor egyetemi adjunktus, a másodikat Molnár Judit ötödéves hallgató.

Százmillió tonna szén

Befejeződött a Sajó völgyében fekvő Dubicsányi közszeg téségében talált ényvagon előzetes felmérése. A kutatófúrások tanúsága szerint két széntelep helyezkedik el egymás alatt. A felső körülbelül 1 méter vastagságú, az alsó vastagsága pedig 5—9 méter között váltakozik. Az előzetes számítások szerint mintegy 100 millió tonna szént rejt itt a föld mélye, ebből több mint 60 millió tonna az úgynevezett művelelő, vagyis kitermelhető. A vizsgálatok azt is kimutatták, hogy a szén jó minőségű, alacsony a hamu és a kén tartalma, fűtőértéke pedig megközelíti a 3000 kalóriát.

A kutatófúrások eredményeinek elemzése alapján a Borsodi Szénbányák meggyorsította a terület részleges feltárását, hogy mielőbb rendelkezésre álljanak egy új bányá megtervezéséhez, megnyitására szükséges adatok. A kutatók a téli fagyok idején is folyamatosan dolgoznak. A cél az, hogy 1991-ben megkezdődhessen a dubicsányi szén kitermelése.

Népfrent-programok

A Hazafias Népfrent Szeged városi nő-, rétegpolitikai munkabizottsága holnap, hétfőn délután háromnegyed 4-kor megrendezendő ülésén dr. Tóthné dr. Fábian Eszter tart előadást A családjog érvényesülése a gyakorlatban címmel. A városi népfrent kulturális klubjában ugyancsak holnap, hétfőn 5 órakor Venczel István, a Külügyminisztérium munkatársa számol be a közelkeleti helyzetéről.

Karácsonyi körkapcsolás Az árukinálatról

Örömmel hallottuk a közelmúltban Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszter tájékoztatóját. E szerint a kereskedelem felkészült a karácsonyi és újévi ünnepekre, ... Bőven lesz minden olyan élelmiszer, amit karácsonyra és szilveszterre vásárolnak az emberek. December első heteiben megjelenik az üzletekben a narancs és a banán. Több importáru kerül a piacra, javul a játék-, a ruházati és a téli sportcikk választéka, korszerű híradástechnikai termékek között válogathatnak a vásárlók...

A hallottak bizonyítására, magunk megnyugtatóására felhívtunk telefonon néhány kereskedelmi vállalatot, áruházat, szaküzletet, hogy megbizonyosodjunk, mennyire készültek fel az ünnepekre, milyen meglepetésekkel szolgálnak a vásárlóknak.

Centrum Áruház. Dr. Marsi Zoltán igazgató: — Különböző játékarukat tartalmazunk az ezüst- és aranyvasárnapra. Közvetlen áruházi cserével kaptunk Romániából és Csehszlovákiából női fehérneműket. Konfekciósztályunkra most érkezett friss áru, benne férfi- és női irhákabátok. Importból kaptunk sőtönyöket, kozmetikai cikkeket. Ajándékozás jellegű árukkal bőven ellátott áruházunk. Sajnos, a hiánycikkek listájáról még nem törölhetjük a magánok, rádiókat, színes televíziókat, hűtőszekrényeket, gázkonvektorokat, bojlereket.

Szeged és Vidéke Áfész. Nagy-György József elnök: — Üzleteink felkészültek a karácsonyi vásárra. S-módelj boltunkban tartogatunk néhány meglepetést a hölgyeknek, hiszen import divatcikkeket várunk még a Skálától.

Karász utcai Sport-, játékszakszűlet. Bodai Balázsné üzletvezető: — Az ünnepek előtt melegítőket, atlétatrikókat és jeget alsó-felsőket 40 százalékos árengedménnyel árusítunk. Hiányos az ellátásunk téli sportfelszerelésekben. Korcsolya csak 37—38-as méretben van, sícipőket pedig még nem kaptunk az idén. Jó a választékunk viszont síruhákban és síléceken.

Cooptourist, Hoffmann György irodavezető: — Az ünnepekre még két autóstúrát tudok ajánlani, mindkettő 9 napos, december 25-től január 2-ig. Az egyik: Karácsony és szilveszter a Chopokon, a másik pedig Besztercebányától 6 km-re egy vadonatúj szállodában, a Motel Ulankában. Ezekre az utakra még elfogadunk jelentkezéseket.

Élker Szegedi Vállalata. Bodola Miklós igazgatóhelyettes: — A narancs és a banán az ünnepek előtt megjelenik boltjainkban. Az előzetes hírek szerint lesz elegendő, nem kell majd a pult alól hozzájutni. Karácsonyi édességek nagy választékban kaphatók, de italrukból sem lesz hiány, hiszen 25—30-féle pezsgőt kínálunk. Kétféle jugoszláv sört, a Champiant és a Jelen Pivót 8 forintos egységáron hozzuk forgalomba. A Vilmos-körte és az Unikum továbbra is hiánycikk. Az ezüstvasárnapon már árusítják boltjaink a fenyőfákat, ráadásul olcsóbban, mint tavaly, hiszen most 23 forint lesz métere. A méréshez azonban egy kis ismertetővel szolgálhatok a vásárlóknak. A fát ugyanis a földtől a legfelső ág el-

ágazásának tövéig (tehát nem a csúcsig) kell mérni!

Delta Kereskedelmi Vállalat szegedi kirendeltsége. Takács Illésné vezetőhelyettes: — Kezdjük a rossz hírrel: színes televízió és Lego játék nincs. Jó hír viszont, hogy hűtőgépek kaphatók a Karász utcai és a Klauzál téri üzletünkben. Esetenként mélyhűtő ládát is vásárolhatnak. Bojlerellátásunk nem folyamatos, de kis mennyiségben ez a hiánycikk is előfordul a Delta Kereskedelmi Vállalat üzleteiben.

Kölcsey utcai Hanglemez-bolt. Rimóczy Sára üzletvezető: — Ilyen kitűnő választék, ennyi újdonság még soha nem volt boltunkban, mint most, az ünnepek előtt. Csak néhányat soroljak a kuriózumokból: Pink Floyd-válogatás. Beatles Sarga tengerallattjárója. Darvas Iván, Psota Irén, Kovács Kati új nagylemeze. Kelet-európai tekerőmuzsika. István, a király. Rolling Stones: Big Hits. Szűcs Judit: Szerevetelések. Aerobik. Két kislemez karácsonyra. Komár László: Karácsonyi éj. R-gó: Karácsony éj. Bernstein. Glen Gould. Bruno Walter-lemezek. Meselemezek nagy választéka. Agfa krómos kazetták. Két év óta először van Ortofon-tű, -hangszedő fej, különböző alkatrészek. Óriási választékkal várjuk vevőinket!

Szeged Nagyaruház. Dr. Azari Zoltán igazgató: — Áruházunk ezüst- és aranyvasárnapon különböző kedvezményes vásárlási akciót

kat szervez. Húszszázalékos kedvezményt adunk egyes gyermekkerékpárok, rollek, sportedzőcipők vásárlásakor. A román- és a bolgárpezsztő-vásárnál egyet fizet, kettőt kap! Téli sportruházati cikkeinknél a választék egyedülálló, csakúgy, mint — Lego kivételével — a játékosztályon. A híradástechnikai cikkek közül 25—30-féle árut kínálunk reklámáron. A magnós rádiókhoz ingyenesen adunk márkás kazettát az áruház. Színes televízió nincs, van viszont hűtőgépünk, köztük a jugoszláv kombinált hűtő, mely 280 literes, és 90 literes mélyhűtő tartozik hozzá. Tűzeléstechnikai berendezéseket továbbra sem lehet kapni. Töves fenyőfákra, hidegkonyhai készítményekre, cukrászsüteményekre, ajándékkosarak összeállítására előrendeléseket felvesszünk.

Vidia Kereskedelmi Vállalat. Borka György kirendeltségigazgató: — Kisebbségi ünnepségekben kaptunk színes televíziót. Videoton tévéketek, japán Technics-dekett. Ezeket a keresett cikkeket a jövő hét elején szállítjuk ki a megye Vidiaszaküzleteibe. Örömhír az is, hogy december 15-ig további, importból származó áruk érkezését jelezték.

Ez tehát a karácsonyi kínálat. A megkérdezettek felkészültek az ezüst- és aranyvasárnap forgalomra. A hiánycikkek pótlására az idén már nem kerülhet sor. A gyártóknak maradt jócskán feladatuk a jövő évre is!

B. L.

Feldolgozzák a színesfémhulladékokat

Számítások szerint a népgazdaság évi színesfém-szükségletének mintegy 20 százalékát lehetne a hulladékok hasznosításából fedezni. A technológiák további fejlesztése lehetővé tenné, hogy a jelenleginél jóval nagyobb arányban dolgozzanak fel alumínium-, réz-, ólom- és horgonyhulladékokat, csökkentve ezzel is a fémek importját.

Az Ipari Minisztérium felmérése szerint az elmúlt tíz évben a színesfémek felhasználása átlagosan évente 3 százalékkal növekedett, bár évenként nagy volt az ingadozás. Az összegyűjtött színesfém-hulladék mennyisége a legutóbbi két évben 20 százalékkal emelkedett, s ma már meghaladja a 60 ezer tonnát. Igaz, nem az egész mennyiséget dolgozzák fel újra, az összegyűjtött hulladék egy részét a feldolgozókapacitás hiányában a tőkes piacon értékesítik.

A hulladékhasznosítás rendkívül gazdaságos vállalkozás, mert a számítások szerint például az alumínium bauxitból való előállításához húszszor annyi energia szükséges, mint a hulladékból való készítéshez. Egy tonna rézhulladék feldolgozása 60—150 tonna rézérc kitermelését pótolhatja. S ha mindehhez azt is figyelembe vesszük, hogy hazánk energia- és ásványi forrásai szűkösek, és ráadásul az anyagfelhasználás is sok esetben jóval nagyobb, mint a fejlett ipari államokban, akkor még indokoltabb a hulladékok fokozott újrahasznosítása. A színesfémhulladék hasznosítása egyben környezetünket is védi. Az egyre szigorúbb környezet- és egészség-

ségvédelmi előírásoknak csak új, korszerű berendezések felszerelésével lehet megfelelni.

Vállalatainknál a hulladék hasznosításában néhány területen jelentős az előrelépés. Az alumíniumalapú hulladékok begyűjtése az utóbbi két évben tíz százalékkal nőtt.

A szennyezett hulladékokból előzően mágneses szeparátorral elválasztják a szennyeződést, rendszerint a vasat. Korszerűsítik a hulladékszegény alumíniumgyártást is. A Magyar Alumíniumipari Trösztnél megvalósították az úgynevezett meleg salak feldolgozását.

A rézhulladékot zömmel a Csepeli Fémművek dolgozzák fel. A gyárban 1985-re elkészül a technológiai fej-

lesztő beruházás, ami egyúttal bővíti a feldolgozó kapacitást is. Az ólomalapú hulladékok közül az akkumulátorhulladékokat — bér munkaszereződéssel — az NDK-ban bevezetett kohósítással hasznosítják. Nemrég új feldolgozó üzemet avattak partnereink, s ott vállalták a magyar ólomhulladék feldolgozását. A elhasznált akkumulátorok összegyűjtéséhez itthon új konténereket rendszeresítettek, többek között az ÁFOR-benzinkutaknál.

A többi színesfémhulladék, így az ónozott acéllemez, a horgany, a nikkell és az óntartalmú hulladékok és melléktermékek hazai feldolgozását, előreláthatóan a következő ötéves tervidőszakban valósítják meg.

Ha lefújják

Nem hullatja levelét a fenyőfa

Meghosszabbítja a karácsonyi élettartamát, gátolja a tűlevelek hullását, a Magyar Ásványolaj és Földgázkísérleti Intézetben kifejlesztett paraffin, viasz tartalmú anyag. A karácsonyi vásárra 75 ezer flakont töltöttek meg vele kísérleti üzemiünkben.

A Phytowax nevű párolgáscsökkentő anyag egy másik változata a mezőgazdaságban hasznosítható. Az érzékeny palántákat, facsemetéket, lehet vele megvédeni az időjárás viszontagságától, az erős nap és a

szél szárító hatásától. A nagyüzemi kísérletekben az idén már sikeresen vizsgáztak az új termék. Szembetűnően megnövelte a paprika-, paradicsom-, dohánypalánták megeredését és hatását nőtt a facsemeték életképessége is.

A széles körű kísérletek azt bizonyították, hogy a vágott virágokra permetezve a Phytowax megnövelte azok élettartamát, hasonlóan a kivágott fenyőfák tűlevelének hullását is 10—15 nappal késlelteti.

ELMENTÜNK próbavásárolni

„Próbavásárolni” úgy kell, hogy vesz az ember jobb kezébe egy alig használt ötszáz forintost, bal kezébe egy mindent kibiró szatyrot, bemegy a boltba, köszön, legalább ő köszönjön, aztán odamegy a boltoshoz vagy éppen az önkiszolgáló bolt gondoláshoz, s gondolámra (gondolomra) kiválaszt, mondjuk... Ne mondjuk, gondoljunk. Gondoljuk például azt, hogy aki ezt leírta, igencsak amatőr kereskedelmi ellenőr lehet, ha nem ismeri fel, hogy mi pontosan ugyanígy csináljuk minden nap. És meg sem próbáljuk ráfogni, hogy ez valamiféle Mátyás-király-akció. Vesszük a pénztárcánkat, meg azt a másik szatyrot s napról napra, hétről hétre, évről évre meggyünk s vesszünk, csak éppen nem azt amit akarunk, hanem amit kapunk és nem is igen nézzük meg, pontosan annyi-e, pontosan olyan-e, amit és amennyit szeretnénk, s a visszajáró pénzt is úgy csurgatjuk a zsebünkbe markunkból, hogy még csak eszünkbe se jut: a pénz olvasva jó.

Ezek a sorok viszont akár jók, akár nem jók, csak olvasva használhatók, miként az a pénz, amelyet végre egyszer életemben utánaszámoltam a „pénztártól való távozás után” is. A kereskedelmi felügyelőség szakemberével két olyan boltot látogattam meg, amelynek kicsi a forgalma, s az ember úgy gondolná, itt jobban ráérnek figyelni, akár az árakra, akár az árra, s nem utolsó sorban a vevőre. Figyeltek is. Márminthogy felfigyeltek, persze csak akkor, amikor a nyolc-tíz féle holmit, no meg az ötszázásból visszajáró pénzt nem akaródzott elpakolni. A kedves (kedves a fenét!) próbavásárlónak kint maradt az aru a pulton, s bejött az ellenőr. A Bérkert utca végén a Felszabadulás Tsz bejáratánál levő 49. számú

szabadkasszás áfész-üzletben ember dolgozott. Hogy ezt honnan tudom? — Tévedni emberi dolog... Nem sok az a két forint, de azért nem sok kedvem volt fölöslegesen odaadni. Elszámolta magát. Aztán az ellenőr is elszámolt velem.

S ha már utána néztek az árúknak és áraknak, az a kiderült, nosztalgia vajait is lehet nála kapni. A kenyérré való ugyanis sóhajtozva emlékezett vissza egy hónappal ezelőtti állapotára, hej, amikor én még friss voltam... No meg az a jó öreg kávé, aminek két hónapja lejárt a szavatossági ideje.

Az meg bizonyára testvér lehetett annak, amelyet a másik újszegedi kisboltban, a Déryné utcai 67-es számú áfész faházban, a szerződéses kisboltban találtunk. Ezt találtuk, amit viszont nem találtunk sokáig, az a magyarázat, hova lett az a háromhuz, ami még visszajárt volna a tényleges vételárból. Vagyis két boltnál már öt forintot buktam. A vadász izgalmaival figyeltem a számlológépen matató ujjakat. Aztán megnyugodtam, itt már nem lesz mit puszkálgatni. Elvégre, aki géppel számol! (Hacsak össze nem beszél a masinával.) Vagyis meg voltam győződve, lehetetlen, hogy ne annyit fizessek, amennyit kell. Alighanem a gépek tisztelt szoktatja le az embert arról, hogy gyanakodjék. Kár! Kiderült, ez csak a gyanú rítatására jó. A jegyzőkönyv szerint természetesen nem szándékos volt, én se szándékosan mondom, csak olyan, mintha becsaptak volna.

Fogom a pénzt a jobb kezembe és veszem a szatyrot, de visszalépek az ajtóból, s a gyerekeimtől kölcsönkérem a zsebszámlológépet. Egyébként is a számlolás — zsebre megy.

Igriczi Zsigmond